

proti těm společníkům, kteří té doby tvořili společnost (srov. Walker-Prochaska, System des Exekutionsrechtes str. 26). Nebyl-li však Antonín K. v době vydání rozsudku již společníkem, nemůže tento rozsudek dle toho, co bylo uvedeno, proti němu působiti jako exekuční titul.

Čís. 7368.

Ustanovením posledního pořízení, »že na pozůstalost nemá, dokud jeden z manželů bude na živu, nikdo jiný jakékoliv nároky a nepřísluší nikomu jakékoliv právo na zajištění odkazů jimi ustanovených a že tyto odkazy teprve tenkrát v platnost vstoupiti mají, když oba zemrou a tolik jmění zde zůstane, aby dědici a odkazovníci vyrovnání býti mohli« — byli poddědicové jmenováni jen pro tu část nemovitostí, jež po smrti obou manželů přece snad ještě zbude, třebaže se svým jměním mohli z a ž i v a volně nakládati. Jde tu o fideikomissum eius quod supererit, jímž jest zabráněno dědici pouze pořizovati o jeho jmění pro případ smrti.

Zcizil-li dědic nemovitost, lze pro nabyvatele nemovitosti vložiti neobmezený vklad vlastnického práva. V příčině té jest knihovní poznámka fideikomisární substituce úplně bez právního významu.

(Rozh. ze dne 1. října 1927, R I 768/27.)

K n i h o v n í s o u d povolil vklad vlastnického práva. R e k u r s n í s o u d povolil vklad vlastnického práva pouze s výhradou a bez újmy práv fideikomisární substituce ve prospěch Terezie J-ové, pokud se týče Karla a Theodora J-a (jednoho z nich) nebo jejich dětí podle ustanovení poslední vůle ze dne 21. července 1919. D ů v o d y: Jak z lustra a z pozůstalostních spisů najevo vychází, byla poznamenána fideikomisární substituce ve prospěch Terezie J-ové, pokud se týče Karla a Theodora J-a, resp. jednoho z nich nebo jejich dětí podle ustanovení poslední vůle ze dne 21. července 1919. Zcizitel Josef S. neměl tudíž neomezené vlastnictví, nýbrž měl pouze postavení fiduciáře, takže mu podle § 613 obč. zák. po dobu, než nastane případ substituce, přísluší jen omezené vlastnictví s právy a povinnostmi požívatele. Fiduciář nemůže proto bez svolení substitutů volně nakládati s nemovitostí stíženou závazkem substituce, poněvadž by jinak zasáhl přímo do podstaty, která musí býti zachována osobám v druhé řadě povolaným. Dočasněmu majiteli přísluší jen spolu se substituty všechna oprávnění, která jinak příslušejí jedinému vlastníku a mohou tudíž jen společně, po případě se svolením opatrovnického soudu věc zatíženou závazkem substituce libovolně zadlužiti nebo zciziti. To však nevylučuje jakéhokoli účinku právních jednání fiduciářem bez svolení substitutů předsevzatých. Neboť i fiduciář může věc zatíženou bez souhlasu substitutů zciziti, zatížiti nebo jinak s ní naložiti, ale to ovšem jen v mezích svého omezeného vlastnictví, tudíž se zachováním substitučního závazku, tedy bez újmy

práv substitutů a mohou i tato jednání býti předmětem knihovních zápisů, dějí-li se s náležitou jasností (srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. května 1925, čís. sb. 5052, dále ze dne 29. října 1926 sb. čís. 6412 a Ehrenzweigův »System des allgemeinen österreichischen Privatrechtes« II. svazek, 2. polovice vydání z roku 1924 stránka 428). Návrh zcizitelův na vklad vlastnického práva jiné osobě v mezích omezeného vlastnictví nelze zásadně odmítnouti, zvláště když nyní není jisto, zda-li vůbec nastane případ substituce.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Obmezení fideikomisární substitucí, k němuž napadené usnesení přihlíží, mohlo by se týkatí toliko jedné polovice nemovitostí, a sice polovice patřivší kdysi Karolině Š-ové, neboť jeho knihovní zápis podle odevzdací listiny ze dne 8. června 1923 byl povolen toliko na ni a nikoli též na polovici nemovitostí, jež patřila Josefu Š-ovi. Než ani na polovici nemovitostí, patřivší kdysi Karolině Š-ové, nebrání ono obmezení vkladu vlastnického práva pro jiné osoby než ty, které jsou fideikomisární substitucí obmyšleny. Znění posledního pořízení ze dne 21. července 1919, jež je základem sporného svěřenského náhradnictví (fideikomisární substituce), že totiž »na pozůstalost nemá, dokud jeden (z manželů Š-ových) na živu bude, nikdo jiný jakékoliv nároky a nepřísluší nikomu jakékoliv právo na zajištění odkazů jimi ustanovených a že tyto odkazy teprve tenkrát v platnost vstoupiti mají, když oba zemrou a tolik jmění zde zůstane, by dědicové a odkazovníci vyrovnání býti mohli«, s dostatek jasně vyslovuje vůli pořizujících, že žádný z nich za svého žití neměl býti obmezen ve volném nakládání se zděděnými, kdysi společnými nemovitostmi, nýbrž že měl každý z nich býti jejich neobmezeným vlastníkem jak co do původně jeho vlastní, tak i co do jím zděděné polovice společných nemovitostí, že poddědicové měli býti jmenováni jen pro tu část těchto nemovitostí, jež po smrti obou manželů přece snad jen ještě zbyde, třebaže se svým jměním mohli za živa volně nakládati. Je zřejmé, že manželé Š-ovi, nemajíce vlastních dětí, chtěli zřídití jen tak zvané svěřenské náhradnictví toho, co zbude (fideikomisární substituce eius, quod supererit). Při něm není dědic za živa nijak obmezen ve volném nakládání s dědictvím, nýbrž může je podle libosti spotřebovati, rozprodati i rozdati, takže z něho při jeho (dědice) smrti nezůstane vůbec nic. Zabráněno je mu jen, poříditi o zděděném jmění pro případ smrti. Při jeho smrti má případný nespotřebovaný zbytek dědictví, co z něho tu ještě bude, přejíti na poddědice jmenovaného zůstavitelem a nikoli na vlastní dědice, již budou dědici dědice zůstavitelem jmenovaného. Nebyla proto v souzeném případě poznámka fideikomisární substituce překážkou vkladu neobmezeného práva vlastnického pro nabyvatele nemovitostí jí zatížených. V příčině té byl knihovní zápis fideikomisární substituce úplně bez právního významu. Rozhodovati o jeho dalším trvání nebo výmazu nemůže však přes to již nyní dovolací soud, protože o tom tu není ještě rozhodnutí prvního soudu.